

„HOOFDSTUKKEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE HERVORMDE (GEREF.) KERK VAN WOERDEN VAN 1593-1963.“

„In het verleden ligt het heden”, dit en de genegenheid tot de gemeente van Woerden heeft Dr. J. Haitzma gedreven om verscheidene jaren zich te verdiepen in de geschiedenis van hervormd (geref.) Woerden. Het is een gedegen studie, die toch zeer goed leesbaar is gebleven, mede door de stijl en de milde humor die de schrijver hier en daar laat doorkomen.

Het boek zal in 1978 verschijnen bij drukkerij Zuyjderduijn te Woerden.

Het zal worden uitgevoerd met een kunstlederen band en geïllustreerde stofomslag. Formaat 15 x 21 cm., omvang circa 400 pagina's tekst met verschillende foto's. De intekenprijs bedraagt f 25,—. Prijs na verschijnen f 35,—.

Besteladres: Drukkerij Zuyjderduijn, Antwoordnummer 73, Woerden. (geen postzegel).

KLEIVLETTEN

door A.J. Brander

De steen- en pannebakkerijen waren vroeger seizoenbedrijven. Het „vormen” van de stenen en pannen „speelde” zich af van omstreeks april tot oktober.

Vooraf het drogen van stenen dat zich geheel in de buitenlucht (op de „steenplaats”) afspeelde was afhankelijk van het weer en werd bij mogelijke nachtvorst riskant.

Walbrug Meulmansweg ca. 1927.

Het drogen van dakpannen, dat in open schuren geschiedde was iets minder riskant.

In de herfst, en, wanneer de weersomstandigheden dit toelieten, in de winter, werd een nieuwe voorraad klei aangevoerd.

Dit gebeurde per vlet, een schuitje van 10-12 ton inhoud.

Een voorwaarde in die tijd was dat de kleivelden per schuit bereikbaar waren evenals de kleinopslagplaatsen „kuil” genaamd, bij de „fabrieken”.

De schuitjes werden, bemand met twee personen, beurtelings trekkende, naar het land (Montfoort, IJsselstein, Harmelen, Vleuten) gebracht. Daar werd, de klei met de schop uit het land gegraven en per kruiwagen in de schuit gestort.

Trekkende, bomende en „wegende” ging het terug naar de „kuil” waar de inhoud met schop en kruiwagen weer moest worden gelost. In de „kuil” vormde zich een kleibult die laagsgewijs was opgebouwd (om enigszins vóór te mengen).

Een of twee dagen vóór het steenmaken werd een deel van deze bult, genoeg voor een dag productie, met de hand afgegraven en gemengd met water tot een puddingachtige massa gemaakt, waarin naarstig met blote benen werd getrapt om de massa lekker smeugig te krijgen.

De klei voor de dakpannen (van een veel vette soort) werd alleen gemengd en veel stijver verwerkt dan de steenklei. Met, zo nodig, wat water werd ze in een primitieve molen gemengd waarna kleiballen of koeken werden gevormd genoeg voor het vormen van één pan.

Reproductie 1976 uit: *Groot Rotterdam 1927*.